

Η λοίμωξη από κορωνοϊό μπορεί να επιφέρει και ενδοκρινικές επιπλοκές

Σε νέο άρθρο, που πρόσφατα έγινε δεκτό προς δημοσίευση στο έγκριτο διεθνές επιστημονικό περιοδικό *Endocrine Connections*, οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής ΕΚΠΑ και του Ενδοκρινολογικού Τμήματος του Νοσοκομείου Αλεξάνδρα, **Παρασκευή Καζάκου, Σταυρούλα Πάσχου, Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Μαρία Γαβριατοπούλου, Ελένη Κορομπόκη, Κατερίνα Στεφανάκη, Φωτεινή Κανούτα, Γεωργία Κάσση, Ασημίνα Μητράκου και Θάνος Δημόπουλος (Πρύτανης ΕΚΠΑ)**, ανασκόπησαν διεξοδικά τη βιβλιογραφία και παρουσιάζουν αναλυτικά τις πιθανές ενδοκρινικές επιπλοκές που μπορεί να εμφανίσουν άτομα κατά τη διάρκεια και μετά από λοίμωξη COVID-19.

Υποδοχείς για τον ιό SARS-CoV-2 ανευρίσκονται και σε ιστούς πέραν του αναπνευστικού συστήματος, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε ποικίλες επιπτώσεις, άμεσα ή μακροπρόθεσμα. Και πολλοί ενδοκρινείς αδένες, δηλαδή όργανα του σώματος που παράγουν ορμόνες, όπως το ενδοκρινές πάγκρεας, ο υποθάλαμος και η υπόφυση, ο θυρεοειδής, τα επινεφρίδια, οι όρχεις στους άνδρες και οι ωοθήκες στις γυναίκες, έχει βρεθεί ότι εκφράζουν τέτοιους υποδοχείς.

Η πλειονότητα των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με ενδοκρινικές επιπλοκές μετά από COVID-19 αφορά στην απορρύθμιση του μεταβολισμού της γλυκόζης, με πιθανή και την εμφάνιση νέων περιπτώσεων σακχαρώδους διαβήτη. Από την άλλη, η υπεργλυκαιμία έχει αρνητικές επιδράσεις στην έκβαση της νόσου. Υπάρχουν αρκετά στοιχεία, επίσης, για δυσλειτουργία του θυρεοειδούς αδένος με αλλαγές στα επίπεδα των ορμονών (χαμηλά επίπεδα T3 ή TSH) ή παρουσία υποξείας θυρεοειδίτιδας. Κατά τη διάρκεια της λοίμωξης μπορεί, ακόμη, να παρατηρηθεί διαταραχή της σπερματογένεσης σε προσβεβλημένους άνδρες. Η COVID-19 έχει συσχετιστεί και με ανεπάρκεια βιταμίνης D, που με τη σειρά της μπορεί να επηρεάσει το ανοσοποιητικό σύστημα. Επιπλοκές από άλλους ενδοκρινείς αδένες, όπως τα επινεφρίδια και την υπόφυση, πιθανολογούνται αλλά δεν είναι ακόμη αρκετά σαφείς. Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετικά πρόσφατη εμφάνιση της λοίμωξης από τον ιό SARS-CoV-2, τα διαθέσιμα δεδομένα παρακολούθησης είναι περιορισμένα χρονικά και ως εκ τούτου απαιτούνται μακροχρόνιες μελέτες για την αξιολόγηση και πιο μακροπρόθεσμων επιπτώσεων στους ενδοκρινείς αδένες. Σε κάθε περίπτωση, οι ιατροί θα πρέπει να είναι ευαισθητοποιημένοι για το θέμα και να λαμβάνουν υπόψη τους την περίπτωση εμφάνισης ενδοκρινοπαθειών στους ασθενείς αυτούς. Το κοινωνικό σύνολο, από τη μεριά του, θα πρέπει να κατανοήσει τη σοβαρότητα της νόσου COVID-19 σε πολλαπλά επίπεδα, άμεσα και έμμεσα, και να συνδράμει στην πρόληψή της με μαζική προσέλευση στην εμβολιαστική διαδικασία.

